

SVERIGES KATOLSKA UNGDOMSBLAD

Ledare: P. BERTRAND FENS. I redaktionen: NILS NILSÉN, FR. HAUSL.

Redaktion: Engelbrektsgratan 6 B, Stockholm. Tel. 11 70 23.

Årg. 1

15 Januari 1935

Nr 1

Min särskilda varmaste hälsning och min bästa välsignelse är för vår älskade ungdom i stad och land, nära och fjärran, som nu i lovande vakenhet har slutit upp i ett förbund kring Kristi lysande korsbanér. Måtte de bära Kristus och hans grundsatser, hans rikedomar och glädje i ett rent hjärta och icke förspilla livets skönaste tid, ungdomen, utan använda den för höga, rena, eviga ideal såsom morgonrodnadens — vårens — barn, som framföra en ljusdag över sin egen levnadsväg och båda en vacker vår för Kyrka och vårt samhälle.

† Johannes Erik.

I decembernumret 1934 av »Konungens Hird» sade dess redaktion farväl till sina läsare. Ungdomsbladet skulle upphöra i den dåvarande formen. Skälen angåvos också. — När man nu ser tillbaka på den tid »Konungens Hird» har verkat och vet vilket arbete som ligger bakom för bladets bestånd sedan 1930, då måste man i första hand tänka på Pater A. Rademachers och Harry Nordströms insatser. Med brinnande intresse och frejdigt mod samt under stora offer ha dessa två lagt grunden till ett svenskt ungdomsblad, så att för första gången katolska ungdomar kunde träda i närmare kontakt med varandra.

Harry Nordström skänkte som ledande representant för ungdomen entusiasm och arbetskrafter, Pater Rademacher, som andlig rådgivare, gav sitt stora intresse och gjorde bl. a. den stora insatsen att få den ekonomiska budgeten att gå ihop. Ett stort arbete. — Harry Nordström togs ifrån oss för ett halvt år sedan och honom kunna vi blott tacka genom att bedja Gud tillgodoräkna honom det uppförande arbete han nedlagt på ungdomsrörelsen. Måtte hans minne leva bland de unga!

Till Pater Rademacher framföres från ungdomen ett varmt och hjärtligt tack för hans krävande och ofta otacksamma arbete, och redaktionen ber att även få räkna med P. Rademachers fortsatta intresse för ungdomens sak.

Nu gäller det för det nya ungdomsbladet att bygga vidare på den grund,

som blivit lagd. Den äldre ungdomen har övertagit ansvaret för den fortsatta utgivningen av en ungdomstidning och måste räkna med *allas* intresse. Som alla veta, kostar det mycket pengar att ge ut en tidning och därför har man varit tvungen att försöka lösa den ekonomiska frågan så bra som möjligt. Genom stort tillmötesgående från H. H. Biskopens sida och även från redaktionen för Hemmet och Helgedomen har nu ett samarbete inletts på så sätt, att den nya tidningen tillsvidare utgives som bilaga till H. o. H. På så sätt kunna kostnaderna nedbringas avsevärt. Samarbetet hindrar icke, att ungdomsbladet behåller sin fulla självständighet. Hur ungdomen i sin tur ekonomiskt skall stödja sitt eget blad och på så sätt »Hemmet och Helgedomen» kommer senare att meddelas. —

För att en tidning skall kunna leva och intressera, måste den ha medarbetare. Medarbetare, som kunna skriva om skilda saker och stå i kontakt med de moderna frågorna. Det har redan lyckats redaktionen att bl. a. få följande fasta medarbetare. Vi nämna några: I Stockholm fröken Helena Nyblom, herr Hans Näsmark, fröknarna Barbro och Bride Adams-Ray, d:r Nils Bohman; i Malmö fil. mag. Bertil Ekelund och i Göteborg herr Thure Peters.

Men vi räkna som medarbetare alla som ha något att säga, något som ungdomen kan fundera över. Därför vill redaktionen bedja alla intresserade att frimodigt till redaktionen inkomma med artiklar samt även uttrycka sina önskingar angående behandlingen av olika ämnen. Nya uppslag tagas gärna upp till behandling.

Endast ett *konstant* intresse, endast friska viljor och ärligt ståndpunktstagande kunna föra ett blad framåt. Redaktionen dristar sig att hoppas på *hela* ungdomen, att den måtte arbeta med själv och visa sitt verkliga intresse genom råd och dåd. Den som klagar och endast driver negativ kritik är icke ungdomen värd! Därför: Framåt i den sunnda katolska aktionens tecken!

Redaktionen.

Vi inbjuda alla intresserade på det varmaste. Bidragen böra vara redaktionen till handa före den 5 i varje månad.

Ingen tänder ett ljus och sätter det i källaren
eller under skäppan, utan man sätter det på ljus-
staken, för att de som komma in skola se skenet.

Luk. 11:33.

Läsare, du kan själv vara detta tända ljus,
denna brinnande fackla,
denna glödande låga.

Ditt livs brusande kraft, ditt unga hjärtas glödande energi, ditt glada
entusiastiska kunnande får du icke gömma under likgiltighetens mask eller
tillintetgöra genom överdrivet intresse för ditt eget jag.

Må din kraft, energi och glada entusiasm skina för många som ett klart
strålände ljus. Må de vara som en ledstjärna för alla dem som söka.

*

Alla äro vi mottagliga för en god tanke,
för välmenande råd.

Om detta S. K. U:s första nummer redan kan inbjuda dig att arbeta med
oss för ett stort och högt mål, då skall du genast känna, att detta arbete för
den katolska ungdomen och även för dig själv skall vara av mycket stor
betydelse.

*

VÅR EGEN TIDS HISTORIA talar till oss om en fruktansvärd strid mot
religionen. Se hur ungdomen uppfostras i hat mot Gud. Se på dessa anti-
religiösa lagstiftningar i gamla katolska länder. Se på denna djupt förankrade
antikatolicism, denna likgiltighet, detta oförhindrade spridande av skandal-
lektyr i vårt eget land.

Detta är endast en svag uppräknig av en ännu hemskare verklighet.

DESS FÖLJDER: Katastrofer; elände och hemsökelser över hela världen.
Guds straffande hand.

DESS ORSAK: Vårt kristna livs tillbakadragenhet; ljuset under skäppan. Vi
ha icke sökt vår kraft i enighet.

VAD VÄNTAS NU AV DIG?

Att du ställer din personliga begåvning i gemenskapens tjänst.

Att du låter din tro stråla i denna värld av otro och det ondas förhär-
ligande.

Att du genom en verksam kärlek hjälper att övervinna denna hätskhet
hos så många.

Att du genom ett rikt handlingens liv bevisar, att du icke endast är katolik
till namnet.

Att du understöder och hjälper den katolska ungdomsrörelsen i Sverige,
för att vi alla tillsammans må kunna visa den katolska Kyrkans skön-
het och styrka. Så skall den småningom mindre vanäras och miss-
kännas även i vårt land.

*

Kom till oss. Vårt program är: Fromhet — sanning — enighet — glädje.

Kom till oss och hjälp oss att göra detta program till glad verklighet; till varje
katolsk ungdoms eget program.

DETTA ÄR MENINGEN MED DET NYA UNGDOMSBLADET.

fr. B.

KATOLSKA INSTITUTIONER

I. Katolska Ungdomshemmet Don Bosco.

Genom kanoniseringen av Don Bosco har detta helgons liv och livsverk blivit mera känt i hela världen, och när vi nu här i Stockholm ha ett ungdomshem, där man arbetar i uppfostraren Don Boscos anda, är det sannerligen mödan värt att avlägga ett besök i hemmet och hos dess ledare.

Jag tog en spårvagn upp till S:t Eriksgatan där hemmet för närvarande är beläget. En signal på dörren och rektorn, pater Burczyk, öppnar. Ett något kärvt ansikte med fasta drag. Men man ser i ögonen en godhet som kan lysa och stråla. Något som ungdomen kan glädja sig åt och vara tacksam för.

»Ja, det gäller icke mindre än en intervju för Katolska Ungdomsbladet. Vi vilja meddela ungdomen något om hemmet och pojkar, om ledarens arbete och eventuella glädjeämnen. Svårigheterna får man höra ändå!» »Med nöje, stig på, stig på!»

Jag lägger av mig, blir placerad i en mjuk stol, får en stor cigarr i mun, och så börjar det.

Med stor beredvillighet och glädje börjar pater berättat. Det finns så mycket att tala om.

Först få vi i ett gåvobrev se en donators stora välvilja mot Don Boscos kongregation och det svenska pojkhemmet.

»Hemmets ändamål skall vara, att så långt inkomsterna medgiva, bereda unga katolska gossar av medellösa föräldrar möjlighet att efter genomgången folkskola lära sig ett hantverk, att uppfostra dem till dugliga samhällsmedlemmar och goda svenska medborgare och medmännikor i enlighet med Don Boscos uppfostringssystem.»

»Don Boscos uppfostringssystem, dess ledande tankar», vågar jag bakom cigarmolnen inskjuta, »vill Patern ha godheten belysa dem närmare?»

»Don Bosco vill framförallt låta pojkarna delvis utbildade sig själva. Uppfostra dem

genom att förebygga, att varsamt draga fram de goda sidorna och belysa de sämre, så att pojkarna förstå sig själva, svårigheterna, ansvaret gentemot sig själv och andra. Pojkar skola icke tvingas, de skola lära sig att frivilligt göra en sak som kräver arbete, offer. De skola icke bevakas i detalj, de stå endast under överinseende. Dessa pojkar, som måste stå i kontakt med världen, måste redan som unga ha karaktär, och den bildas endast i frihet. Den svenska frihetskänslan skall icke kränkas utan det gäller just taga reda på det i friheten som alltid varit svenskars stolthet. Här finnes en stor förbindelse med Don Boscos idévärld. Men i frihetsbegreppet måste också finnas förställe för sund auktoritet inom kyrkan och staten. — Don Bosco litade på sina pojkar, visade dem tillit och kärlek och fick det tillbaka i rikaste mått. —

Hur svår var icke början här i Stockholm — nu kom rektorn in på de egna upplevelsorna och det egna arbetet — när jag i oktober 1930 kom hit till hemmet med ett fåtal pojkar. Först de rent tekniska svårigheterna med att skapa sovsalar och enskilda rum. Till ett hem fordras många saker. Pojkarna hade mycket svårt att först förstå, att en viss ordning måste upprätthållas, att man icke kan vara hur fri som helst. Men jag kan nu med största glädje intyga, att under de sista åren ha pojkarna lärt sig att förstå mina krav och sitt eget ansvar. Detta konstaterar jag därigenom, att de visa uppriktig tacksamhet, äro intresserade av gemensamt arbete, gärna erbjuda sina tjänster. Även sköta de nu sina religiösa plikter utan uppmaning. De märka att de fått och funnit ett hem. — Min strävan är att så snart som möjligt få enkelrum för de äldre pojkarna. De trivas bättre och känna ansvaret. Bara jag hade minst 15—20 enkelrum och en del mindre sovsalar för de yngre! Jag har många pojkar som vilja bo hos oss,

även protestantiska pojkar anhölla att få bo här. Hur skall jag kunna realisera denna min dröm? Förståelsen för mitt arbete har växt, basaren i december visar det även ekonomiskt. Detta, men framförallt pojkarnas större förståelse för arbetet, ger mig optimism för framtiden.» —

Tiden går fort och jag måste bryta upp.

Det var en trevlig och intressant stund i Peter Burczyks sällskap. Det måste intressera alla att höra om de uppnådda resultaten och veta att troget arbete får sin lön. Don Boscohemmet har en stor uppgift att fylla, och man önskar den för ungdomen så varmt intresserade rektorn glädje och framgång vid kommande arbeten.

Frans Hausl.

”Varför jag utträdde ur den katolska kyrkan.”

Jag förstår mycket väl, att en person, som blivit landsförvisad på grund av sin politiska inställning under sina resor utomlands icke alltid har så lätt att tänka med varm kärlek på maktavande personer och partier i sitt fädernesland, och att han begagnar varje tänkbart tillfälle att uttrycka sitt hat och raseri. Detta var mitt första intryck, då jag läste Rudolf Kinsky's »uppenbarelser» i N. D. A. av den 3 januari 1935. Har jag rätt att hysa sådana elaka tankar gentemot R. Kinsky? Kanske har jag orätt. Men varför är hans anförande då så ynkligt och platt? Hans sex spalters artikel har icke gjort några svenskar visare, ty allt vad han säger ha vi redan läst många gånger förut. Han friar alltför mycket till publiksmaken. Vanligen skriver man för att meddela eller lära ut något. Här var detta tydligen icke fallet, och därför tror jag, att det hade varit bättre, om herr Kinsky icke hade skrivit alls.

I Kinsky's bekännelser läsa vi, att han redan som pojke var en envis människa, som tyckte, att han visste allting mycket bättre än sina gråhåriga lärare.

Världskriget måste väl vara en stor gåta för honom, som framhårdande på detta sätt icke hade gjort något annat än att driva som ett flarn för envisheten och högmodet, världens största fel sedan århundraden. Stora världskatastrofer blevo slutligen oundvikliga, emedan världen sedan hundratals år icke mer hade velat ledas av den enda, som fått denna uppgift från Gud, Kyrkan. Världs-

kriget bröt ut just i de länder, som sedan kortare eller längre tid hade skilt sig från katolska Kyrkan. Och därför tror jag med mycket större rätt, att upphovet till världskriget mindre låg hos den katolska Kyrkan än hos dem, som hade lämnat den.

R. Kinsky behövde sannerligen icke grubbla alltför mycket över hur en Kyrka kunde välsigna soldaterna och bedja för segern. »Linzer Quartalschrift» (Linz a. Donau, Oesterreich 1932) har tillräckligt förklarat denna sak. D:r Leop. Kaplar har gjort undersökningar i Österrike, Ungern, Tyskland, Italien, Frankrike, Belgien, England och U. S. A. och hans konklusion är, att prästerna ingenstans välsignat de stridandes vapen. Och ingen kan väl fördöma, att i alla dessa länder prästerna både i soldaterna och välsignade dem, när de stodo i begrepp att utföra måhända livets hårdaste plikt.

Och slutligen kommer herr R. Kinsky med denna också mycket »originella» svårighet: »Kyrkan är en världslig makt». »Mitt rike är icke av denna världen», denna text förekommer också i den katolska bibeln. Men glöm också icke, att alla Kyrkans medlemmar dock leva i denna värld, och att det då är självklart, att en sluten organisationsform, liksom en viss yttre prakt äro nödvändiga. I övrigt visar jag på det franska ordspråket: »Qui fait l'ange fait la bête», som har visat sig innehålla en alltför riktig sanning.

F.-s.

FILMSPALTEN

»Flyktingar» är en bra film. Spelet är för det första utmärkt hos alla och sedan belyses en viktig sanning på ett diskret och acceptabelt sätt: nödvändigheten av en god och kunnig ledare. En skara Volga-tyskar söka i likhet med svenskbyborna ett tillfälle att få återvända till hemlandet. 400 mil ha de vandrat för att komma ut ur Ryssland och bolsjevikernas välde, och när de få en chans att rädda sig, hota de förstöra den genom oenighet och splittring. Då uppträder den starke och kloke ledaren som får alla att inse betydelsen av samarbete för att uppnå ett gemensamt mål. Man behöver icke vara »nazist» för att godkänna och se det berättigade i »ledarskap» så som det visas i denna film. —

Ännu finns det tillfälle att på några biografier få se »Den förlorade sonen». Filmen

rekommenderas varmt. En alpernas äkta son lämnar sin fädernebygd för att resa ut i den stora världen, där allt skall vara så storslaget och åtråvärt. Han kommer till New York, men genom vidriga omständigheter får han uppleva arbetslöshetens förbannelse och elände. Filmens styrka ligger icke i skildringen av personernas inre liv utan i bildreportaget och kontrasten mellan bergens och storstadens liv. Fotograferingen av Alpernas snömassor och den moderna storstadens kalla men dock tjugande perspektiv är mästerlig. — En vacker Kristi Lekamens procession bland bergen bildar i övrigt ett ypperligt inslag. —

Så långt »kassan» och tiden tillåter komma vi i korthet att recensera några filmer samt även teaterstycken.

Mr. Bio.

Förbundsmeddelanden

S. K. U:s årsmöte.

Sveriges Katolska Ungdomsförbund avhåller sitt första årsmöte lördagen den 26 jan. 1935 kl. 7 e. m.

Till detta möte inbjudas alla ungdomar som genom ungdomsföreningar äro anslutna till S. K. U.

Det vore glädjande om församlingarna utanför Stockholm åtminstone genom några ombud blevo representerade.

Meningen med detta möte är, att ungdomen får tillfälle att diskutera de under arbetsåret uppkomna frågorna samt förbereda kommande uppgifter. Styrelsen för S. K. U.

lämnar redogörelse och uppgör förslag, vilket framgår av dagordningen:

Ordföranden öppnar årsmötet.

Orienterande föredrag av arbetschefen över ungdomsarbetet samt riktlinjer.

Val av ordförande för årsmötet samt godkännande av dagordningen.

Ev. stadgeändringar.

Förslag till arbetsprogram:

- a) Pjäsbibliotek.
- b) Föredragsserie.
- c) Ungdomsmöten (riks- och lokala).
- d) Sångkultur.

e) Kommentar till stadgar.

f) Enskilda förslag diskuteras.

Val av styrelse för Stockholm (för år 1935).

Ordet fritt.

Mötet avslutas.

Vid detta tillfälle komma åter stadgarna att diskuteras, enär styrelsen kommer att framlägga ett förslag angående förenkling av förbundets röstningsorganisation.

Styrelsen.

Föreningsmeddelanden.

Stockholm.

Föreningen *Laetitia*. Sammanträde söndagen den 3 februari efter aftonsången.

S:t Eriks Gille. Sammanträde fredagen den 18 januari kl. 7,30 e. m. och söndagen den 3 februari kl. 7,30 e. m.

S:t Ansgariusföreningen. Varje måndagskväll sammanträde från $\frac{1}{2}$ 7—9 för de yngre, från 8— $\frac{1}{2}$ 11 för de äldre.

S:t Eriks Vandrarförening. Sammanträde tisdagen den 5 februari.

Juventus. Sammanträde onsdagen den 16 januari, kl. 8 e. m.

Göteborg.

S:ta Theresia- och S:t Eriks-föreningarna. Sammanträde varje första söndag i månaden efter aftonsången.

S:ta Theresiaföreningen. Sammanträde varje torsdag kl. 7,30 e. m.

Malmö.

S:ta Katarinaföreningen. Sammanträde varje onsdag.

S:t Knutsföreningen. Sammanträde varje torsdag. Första söndagen i månaden gemensam kommunikation med kort predikan.

Den döende kristne till sin själ.

Efter Alexander Pope.

Eld, som himlen skänkt, hör upp!

Överge en dödlig kropp!

Darra, hoppas, vik, dröj kvar!

Sälla kval, som döden har!

O, natur, gör pinan kort.

Liv, i dig jag tynar bort.

Hör, det viskar, änglars tal:

»Syster själ, kom till vår sal!»

Vad är det, som har mig fången?

Blicken skymt, och lam är gången,

Andan kvävs, djup, djup är nöden.

Säg mig, själ, är detta döden?

Världen viker och försvinner,

Himlen öppnas, blicken brinner.

Hörde du? Serafsång ljöd.

Vingar, upp! Berg, jag besteg er!

O, grav, var är din seger?

Var är din udd, o död?

Nils Bohman.

BÖCKER.

»Den kristna falangen» av Sven Stolpe, Albert Bonniers förlag, Stockholm 1934. Pris Kr. 4:75.

Med sin senaste bok »Den kristna falangen» har Sven Stolpe lämnat oss en skildring av en handfull män, vars karaktärer torde höra till några av de mest intressanta i modern litteratur.

Författaren har här, liksom många gånger förr, dragit en lans för fransk kultur i dess allra bästa form. Han har här sammanställt en del moderna framstående fransmäns intressanta livsöden. Samtliga dessa äro skriftställare och kulturbärare. Det för oss mest värdefulla är att Stolpe här låter läsaren förstå, att fransk kultur i dess allra bästa form är synonymt med den katolska religionen i dess allra bästa form.

Man må vara hur blaserad som helst; oberörd lämnar ej skildringen oss om de stortvåkade karaktärer man här får lära känna närmare. Dessa sju franska män ha var och en kommit till målet på skilda vägar, men gemensamt ha de de olika etapperna: över kall, estetisk världsåskådning, över Gide's bestickande känslovärme och Bergsons filosofi, över nationalism fram till katolicism. Det är inga vanliga konvertiters känslsvammel. Skakande i sin uppriktighet och realism blottas karaktärernas svaghet och styrka. För oss ungdomar, speciellt de som nyss trätt ut i livet och där de medförda teorierna ej ännu förmått täcka den hårda verkligheten, där torde ett närmare studium av några av dessa fransmäns heroiska gestalter kunna rekommenderas.

Den mest kände av beskrivna personligheterna torde säkert författaren François Mauriac vara. De flesta av hans romaner äro också översatta till svenska. Den mörka och dystra tonen i hans romaner, den tryckande, ångestfyllda stämningen får här en acceptabel förklaring genom Mauriacs nyutkomna memoires, omfattande hans uppväxttid. Stolpe framhåller dock på rätt goda grunder att Mauriacs författarskap kommer att undergå en förändring. Hans tryck har lättat och vi ha tydligen all anledning att vänta att hans kommande böcker utan att förlora romanens rätta form och innehåll, skola helt tillfredsställa religionens krav. M. har ju också blivit utsatt för rätt bitter kritik från den katolska aktionens sida. Trots att hans böcker vittna mot honom är han dock en kämpande och allvarlig kristen katolik.

Man läser vidare med stigande beundran och intresse om sådana tysta hjältar som Ernest Psichari, som från att från början hava varit glödande antimilitarist blev mili-

tär i franska kolonialarmén, driven av sitt behov efter disciplin. Han upptäckte senare vilket det rätta stället borde vara för hans disciplinförstande person och om ej världskriget hade satt stopp för hans liv, hade han säkert blivit präst och dominikanpater. Oförglömligt etsar sig fast i minnet en Jacques d'Arnoux's himlastormande trosglädje. Hur han som krigsflygare, medan granaterna exploderade omkring honom och krigets alla färor lura, lovsjunger himlarnas Herre: O, Du som håller vingarna utbredda över avgrunden, Dig lovsjunger jag. Må stormen ryta och må orkaner av bly och järn brusa mot mig — ära, ära vare Dig. Hela det avsnittet av boken som handlar om d'Arnoux, är oerhört intressant. Frånsett de realistiska krigsskildringarna, vilka äro ohyggliga nog, måste man med beundran läsa skildringen om den svårt sårade flygarens våldsamt intensiva viljeansträngningar för att tvinga sin kropp att bli återställd och för att ytterligare utveckla sin karaktär och viljestyrka.

Sven Stolpe är ju sedan några år tillbaka känd som en av våra allra mest lovande och framgångsrika akademiska författare. Oftast allvarligt sökande i de ämnen han behandlar, med briljant stiliseringsförmåga och en aktningssvärd psykologisk inlevelseförmåga, parad med gedigen bildning och livligt intellekt, har Stolpe här givit oss en god lektion i verklig uppfattning om katolicismen i en för alla litterärt intresserade tillgänglig form. Att Stolpe hade en viss sympati, i alla händelser kändedom om den katolska religionen känner alla redan till från hans populära bok »I Dödens väntrum». Men man visste ej att han hade en så välvillig och subjektiv inställning till katolicism förrän i föreliggande arbete. Detta gör honom ju i mycket högre grad intressant i våra ögon, så mycket mera som vår inhemska katolska litteratur är fattig på böcker med skönlitterärt innehåll.

»Den kristna falangen» är en synnerligen värdefull bok. Den rekommenderas på det bästa. Enligt mitt förmenande har dock en författare som gör anspråk på att vara en stor humanist icke varken skyldighet eller rättighet att låta sina personliga tycken beträffande länder med annan kultur och politisk åskådning komma till hätska uttryck. Denna hätska inställning skymtar på flera ställen likaväl som en och annan gliring kastas till svenska litterära personligheter. Detta skymmer litet av bokens resning, men är ju både ursäktligt och förklarligt, och torde kanske i flera läsares ögon inte alls verka stötande.

Olof Nilzén.

Ansvarig utgivare: **B. D. ASSARSSON.**